

سومین همایش
بین‌المللی
علمی- ورزشی
دانشگاه‌های
آسیا
تهران - ۱۳۹۱

بررسی مقایسه‌ای تعهد ورزشی و هویت ورزشی در ورزش‌های انفرادی و گروهی منتخب دانشجویان

مهدی طالب‌پور^۱، میثم روحانی^۲، میناق حسینی کشتان^۳، محمد ریحانی^۴، کاظم دانش ثانی^۵

- ۱- دانشیار مدیریت ورزشی دانشگاه فردوسی مشهد
- ۲و۵- کارشناس ارشد مدیریت ورزشی
- ۴- مدرس دانشگاه پیام نور بجنورد
- ۳- دانشجوی دکتری مدیریت ورزشی دانشگاه گیلان

چکیده

هدف: در حیطه ورزش، شناخت عوامل روانی مؤثر بر عملکرد ورزشی و موفقیت تیمی بسیار اهمیت دارد. دو تا از این عوامل مهم و تأثیرگذار، تعهد ورزشی و هویت ورزشی می‌باشد. تعهد ورزشی عبارت است از ساختار روانشناختی که نشان از تمایل و علاقه فرد به تداوم مشارکت در فعالیت‌های ورزشی در طول زمان دارد و هویت ورزشی، به عنوان میزان درجه وابستگی به ورزش یاد می‌شود و معیاری برای سنجش هویت فرد در یک نقش ورزشی می‌باشد (۳و۱). برخی از پژوهشگران ارتباط کارکرد عوامل مؤثر و متأثر از هویت ورزشی و تعهد ورزشی و همچنین نقش این فاکتورها را در شرایط مختلف ورزشی از قبیل مقایسه در بین ورزشکاران نخبه و غیر نخبه (بریور و همکاران، ۱۹۹۱)، ورزشکاران زن و مرد (رویسی و همکاران، ۲۰۰۳)، افراد ورزشکار و غیر ورزشکار (بریور و همکاران، ۱۹۹۱)، ورزشکار با سابقه ورزشی کم و زیاد (کریلوویز و همکاران، ۲۰۰۲) و در نژادهای گوناگون (براون و همکاران، ۲۰۰۳) ارزیابی و مورد بررسی قرار دادند (۲). با توجه به این، در مطالعه حاضر به بررسی تعهد ورزشی و هویت ورزشی در بین ورزشکاران رشته‌های انفرادی و گروهی دانشجویان و مقایسه این فاکتورها بین ورزشکاران با سابقه زیاد، متوسط و کم و سرانجام به مقایسه تعهد ورزشی و هویت ورزشی بین کشتی‌گیران و فوتبالیست‌های دانشجو پرداخته شد.

روش‌شناسی: جامعه آماری پژوهش را تمامی کشتی‌گیران (انفرادی) و فوتبالیست‌های (گروهی) دانشجوی شرکت کننده در دهمین المپیک دانشگاه‌ها و موسسات عالی کشور تشکیل می‌دادند که در نهایت ۱۰۰ کشتی‌گیر و ۱۰۸ فوتبالیست به عنوان نمونه با پژوهشگر همکاری نمودند. از پرسشنامه مقیاس هویت ورزشی (AIMS) با ۱۰ سوال (بریور و همکاران ۱۹۹۳) و پرسشنامه تعهد ورزشی (SCMS) با ۱۴ سوال (اسکانلان و همکاران ۱۹۹۳) برای جمع‌آوری اطلاعات استفاده شد. پایایی پرسشنامه‌ها در یک مطالعه راهنما و به روش آقای کروناخ به ترتیب $\alpha = 0/88$ و $\alpha = 0/95$ محاسبه شد. همچنین در این پژوهش کشتی‌گیران و فوتبالیست‌ها بر اساس میزان سابقه ورزشی خود به ۳ دسته مساوی تقسیم شدند و بر اساس جداول توصیفی فراوانی سابقه ورزشی، کشتی‌گیران و فوتبالیست‌های زیر نقطه ۳۳ درصدی به عنوان ورزشکاران با سابقه ورزشی پایین، کشتی‌گیران و فوتبالیست‌های بین نقطه ۳۳ درصدی و ۶۶ درصدی به عنوان ورزشکاران با سابقه ورزشی متوسط و کشتی‌گیران و فوتبالیست‌های بالای نقطه ۶۶ درصدی به عنوان ورزشکاران با سابقه ورزشی بالا در نظر گرفته شدند. همچنین جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات از آزمون‌های کالموگراف اسمیرنوف، تجزیه و تحلیل واریانس یکطرفه با تعقیبی توکی، t مستقل و ضریب همبستگی پیرسون در سطح معنی‌داری $P \leq 0.05$ استفاده شد.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که میزان هویت ورزشی و تعهد ورزشی در بین بازیکنان کشتی و فوتبال تفاوت معنی‌داری وجود ندارد (جدول ۱). نتایج آزمون تجزیه و تحلیل واریانس یکطرفه نیز نشان داد که بین تعهد ورزشی کشتی‌گیران دانشجو با سابقه ورزشی بالا، متوسط و پایین تفاوت معنی‌داری وجود ندارد. این در حالیست که نتایج نشان داد که بین هویت ورزشی کشتی‌گیران با سابقه ورزشی بالا، متوسط و پایین تفاوت معنی‌داری وجود داشت. به این ترتیب که میزان هویت ورزشی کشتی‌گیران با سابقه ورزشی بالا به طور معنی‌داری بیشتر از هویت ورزشی کشتی‌گیران با سابقه ورزشی متوسط و پایین بود (جدول ۲). در ادامه نیز نتایج آزمون تجزیه و تحلیل واریانس یکطرفه نشان داد که بین میزان هویت ورزشی و تعهد ورزشی در بین فوتبالیست‌های دانشجو با سابقه ورزشی بالا، متوسط و پایین تفاوت معنی‌داری وجود دارد. این تفاوت بدین صورت است که هر دو متغیر هویت ورزشی و تعهد ورزشی در فوتبالیست‌های با سابقه ورزشی بالا بیشتر از فوتبالیست‌های با سابقه ورزشی متوسط و پایین می‌باشد (جدول ۳). در پایان با استفاده از آزمون ضریب همبستگی پیرسون، نتایج پژوهش نشان داد که بین هویت ورزشی و تعهد ورزشی کشتی‌گیران دانشجو رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد و همچنین بین هویت ورزشی و تعهد ورزشی فوتبالیست‌های دانشجو نیز رابطه مثبت و معنی‌داری مشاهده گردید.

نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد که بین میزان تعهد و هویت ورزشی کشتی‌گیران به عنوان یک ورزش انفرادی و فوتبالیست‌ها به عنوان یک ورزش گروهی تفاوت معنی‌داری وجود ندارد. همچنین در ارتباط با تأثیر سابقه ورزشی بر تعهد و هویت ورزشی بازیکنان به نظر می‌آید که می‌تواند تأثیرگذار باشد، نتایج مطالعه حاضر نشان داد که در هر دو رشته فوتبال و کشتی ورزشکاران با سابقه تر از میزان هویت ورزشی بیشتری برخوردار بودند. همچنین در فوتبال که یک ورزش گروهی است و تعهد تیمی و ورزشی نیز عامل مهمی برای موفقیت به حساب می‌آید، نتایج نشان داد فوتبالیست‌های با سابقه بیشتر از میزان تعهد ورزشی بیشتری برخوردار بودند که نشان می‌دهد در ورزش‌های گروهی لزوم وجود بازیکنان با تجربه و با سابقه در کنار بازیکنان کم تجربه و کم سابقه از اهمیت به سزایی برخوردار است (۲).

واژه‌های کلیدی: تعهد ورزشی، هویت ورزشی، دانشجویان